

DĖLNOS ŽINIŲ

Nr. 23

Glasenbach, 1947 m. kovo mėn. 6 d.

BALTIJOS VALSTYBIŲ KLAUSIMAS D. BRITANIJOS ATSTOVŲ NUOMOSE

Nuo Baltijos valstybių okupacijos 1940 m. valstybių likimo klausimas kartas nuo karto vis iškeliamas. Anglijos atstovų Rumose Britų vyriausybė tvirtino, kad ji Baltijos valstybių teisinis padėtis pakitimo po 1940 m. įvykių nepripažįstanti, nors, kaip paskutinių metų mūsų spaudoje skelbta, britai Baltijos valstybių įjungimą į sov. rusiją pripažino, bet tik de facto, o ne de jure. Tokiu savo nusistatymu D. Britanija Baltijos valstybių atžvilgiu skiriasi nuo JAV ir kitų valstybių, kurios visiskai nepripažįsta smurtu įvykdytos šių valstybių inkorporacijos.

Paskutini kartą britų Atstovų Rumose Baltijos valstybių klausimas buvo paliestas vasario mėn. 10 d. Konservatorių partijos atstovas prof. Savory paklaustas, vyriausybės vardu ministeris Hector Mc Neil pareiškė, kad britų vyriausybė Baltijos valstybių-Lietuvos, Latvijos ir Estijos įjungimą į Sov. Sąjungą yra pripažinusios tik de facto, bet ne de jure. Toliau minėtas atstovas dar paklauso, ar ministeriui yra aišku, kad šių trijų nepriklausomų valstybių aneksija sudaranti aiškų Atlanto Chartos pažeidimą. Po to darbielių partijos atstovas M. F. Price priminė, kad šie trys kraštai prieš 1918 metus daugiau kaip 200 metų sudarė vieną Rusijos dalį. (Dona-Reuter, Schwab, Landeszeit, 14. II 7)

Mums ne visai aišku, kodėl britų vyriausybė reikalauja Baltijos valstybių smurtu padarytą įjungimą pripažinti kad ir de facto. Mes esame įsitikinę, kad konservatorių partijos atstovas Savory, kad šis įjungimas sudarė aiškų Atlanto Chartos pažeidimą. Tačiau nesuprantama, ką darbielių atstovas Price nori pasakyti nurodydamas, kad Baltijos valstybės prieš savo nepriklausomybės paskelbimą buvusios per 200 metų Rusijos dalimi. Jei jis tuo norėjo sureikšminoti patiesinimą mūsų laikų gedingo smurto prieš šias Baltijos valstybes, tai yra labai liūdnas dalykas.

Konstatavimas, kad Baltijos valstybės daugiau kaip 200 metų buvo Rusijos dalimi, yra neteisingas. 1721 m. prieš Rusijos buvo prijungta tik Estija ir mažoji dalis Latvijos (Vidzeme), o Lietuva buvo pavergta tik 1795 m., kartu su didžiąja dalimi Lenkijos. Tada Lietuva ir Latvija buvo Rusijos pavergta tik 123 metus. Pateisinimas smurtinio prijungimo tuo, kad tie kraštai kurį laiką yra buvę atitinkamos valstybės okupuoti, neatrodo nuosėklus. Tas prieštaraus tautų apsisprendimo teisei ir Atlanto Chartai.

Atstovo Price pareiškimą tenka laikyti nesuprantamu. Jam nėra pridurtina ir ypatingos svarbos, nes tik viena darbielių partijos atstovo, bet ne britų vyriausybės pareiškimas. (Žiūrėti Nr. 8 1947.)

MARSHALLIS ŽIURI JUODAI I MASKVĄ

Vasington. Išvykdamas į Vašingtoną mūsų reikalų ministras Marshallis Maskvos konferencijoje susilaikydamas pareiškė apie jos eigą ir pasisėkimus. Jis išreiškė pasitikėjimą dėl ankščiau atliktų darbo ir svarbių sutarčių pasiektų keturių didžiųjų Londono. Tikisi, mažiau nors dėl Austrijos sutarties pasirašymo, kuri yra paruošta prieš Maskvoje įvykstančius pasitarimus. Ministras pesimistiškai pareiškė dėl Vokietijos sutarties pasirašymo ir iš viso dėl Vokietijos problemos. Susitarimas ir susipratimas dėl pagrindinių Vokietijos klausimų bus didžiulias šios konferencijos laimėjimas. Baigdamas, dar kartą pareiškė, kad rimtas abiejų apie galimybę pasiekti susitarimo dėl Vokietijos yra pakilos ant keturių didžiųjų.

P. SIMATYMAS BERLYNE

Vadovaujama anglų užs. reikalų ministro Bevin delegacija atvyko į Berlyną. Laukiama kitų delegacijų, kurios dar prieš vykstant Maskvoje Berlyne, pasitars dėl Vokietijos ateities.

DIENOS ŽINIOS

LITERATŪROS PUSLAPIS

BALKANAI AMŽINA "PARAK" STATINĖ

New York. Buv. užs. reikalų ministras Byrnes, kongrese, viename savo pranešime pareiškė apie karines pajėgas, esančias Europoje, išskiriant Vokietiją. Rusų okupacinių pajėgų priskaitoma 500.000 vyrų, amerikiečių iki 200.000 vyrų ir anglų iki 250.000 vyrų. Dabartinės USA okupacinės pajėgos yra per stiprios laikyti policiniams tikslams, bet jos yra per silpnos kariniams. Byrnes pabrėžė, kad Balkanų valstybės vėl gali būti taškas naujojo karo.

NAUJI ŽMONĖS SSSR

Maskvos radio žiniomis iki šiol buv. Ukrainos ministrų tarybos pirmininkas sekretorius Krusov atšauktas ir pakeistas vice-prezidentu kartu ir politbiuran. Jis bus pakeičiamas L. Kaganovičiaus. Nauju Ukrainos žemės ūkio ministru paskirtas N. Semenov. Stalino pakeičiamas sov. sąjungos karinių pajėgų ministras mars. Bulganin, paskirtas ministrų tarybos pirm. pavaduotoju, o marsalas Vasilievskis sov. sąjungos karo ministro pavaduotoju.

Trumpos žinios

Dunkirchen. Vykstant Bevinui į Rusiją, jo traukinyje yra 150 žmonių, 5000 kg. dokumentų ir jį lydi 100 britų policininkų. Vežduojant per Prancūziją ministras Bevin bus palydimas 50 prancūzų, britų policininkų ir saugumo agentų.

Antradieni, Austrijos pasiuntinybės sode, Romoje, sprogo bomba. Sprogimo metu sužeistas pasiuntinybės sodininkas.

UP praneša, kad š. m. kovo 12 d. alijantų teismas, Trieste, teis itale, kuri nužudė amerikiečių brig. gen. de Winton. Kaltinamoji pareiškė, kad ji nusikaltimą įvykdžiusi tikslu atkreipti pasaulio dėmesį dėl neteisingos primastos Italijai taikos sutarties. P. Polas krešto prijungimo Jugoslavijai.

FND praneša, kad esą areštuota apie 40 aukštų suomių karininkų, kurie kaltinami slopime ir sunaikinimu įvairių rusų ginklų bei žymius kiekius sprogstančių ir kuro medžiagų.

22.000 lenkų Anderso armijos karių, kurie Anglijoje buvo demobilizuoti, prašo anglų pilietybės.

Pirtų Afrika kasmet priims iki 15.000 emigrantų.

Amėrikos karo ministerija praneša, kad greitai laiku JAV karo pramonėje dirbs 24.000 vokiečių mokslininkų. Po šesiu darbu mėnesių jie turės teisę įsigyti Amerikos pilietybę.

Hedoros apylinkėje kilo susisandymas tarp britų dalinių, kurie naudojo sunkiuosius ginklus, ir žydų teroristų, kuriems pavyko pabėgti. Jeruzalės Rytinėje dalyje žydai išsprogdino policijos būstinę. Įvairiose vietose britai buvo apmėtyti rankinėmis granatomis.

Atsivėlgiant į numatoma, amerikiečių karinių pajėgų atitraukimą, iš Austrijos, mažinami armijos sandėliai. 1500 to karinio turto atiduodama žydų pabėgėliams ir DF, 13.700 to laisvam pardavimui, o kita dalis išvežama į Vokietiją.

Lenkų prekybinė delegacija atvyko į Viena užpirkti porcelano ir elektros mašinų. Lenkija už tai Austrijai tiekia anglis ir maistą.

Pasirašius sutartį tarp Prancūzijos ir Anglijos Bevinas pareiškė, kad sovietai šios sutarties negali traktuoti kaip noro sudaryti bloką prieš sovietus.

Amerikiečių spaudoje atstovai pirmą sykį nuo pereinamojo metų rugsėjo mėn. gavo leidimą įvažiuoti į Vokietiją sovietų zona. Spaudos atstovai nustebė praneša, kad kelionėje iš Berlyno į Leipzigą jie pastebėjo vos kelis sovietų karcivius. Atrodė, kad sovietų daliniai žymiai sumažinti.

Is Glasenbacho, stovyklos į Braziliją, nori išvykti dvi estų, keturios latvių ir trisdešimt penkios lietuvų šeimos ir viengungiai.

"Dienos Žinių" redakcija išleidžia rotatoriumi spausdintą knygą "Emigrantai". Autorius prancūzas J. Foulds. Knygoje aprašoma 1918-20 m. emigrantų gyvenimas, kuris panašus į dabartinį mūsų gyvenimą. Knyga pasirodys greitai laiku.